Misiune de încredere

PE ATUNCI ERAM CEL MAI CU VAZĂ, dacă nu singurul chinotehnician din țară. Înființasem primul serviciu de cinematografie pe lîngă Ministerul de Interne și nu pridideam comenzile de filme pe care mi le făceau autoritățile, de la cele mai anodine instalări și inaugurări pînă la cele mai ridicole banchete ori demonstrații ale vanităților publice.

Deși, pe lîngă mulți rivali și concurenți, îmi făcusem și cîțiva ucenici, trebuia să supraveghez personal toată punerea în scenă, mai ales acolo unde apăreau personalitățile proeminente. Altfel, riscam să iasă vreunul strîmb sau pe planul al doilea și să mă încarc nu numai de nemulțumiri și reproșuri, dar să mi se taie modestele cheltuieli cu care izbuteam să tîrăsc printr-o mie de greutăți mica înjghebare, socotită de mulți ca parazitară. Cum eram însă un pasionat, bucuros că găsisem un cîmp pentru desfășurarea activității mele cineaste pe aceste meleaguri, făceam pe dracul în patru să-i mulțumesc pe toți.

Îmi trebuiau însă mașini noi și perfecționate, personal priceput și mai ales bani. Pentru asta umblam pe lîngă președintele Consiliului de Miniștri ca pe lîngă un ou cu zeamă, numai să-mi aprobe cererile, despre care ceilalți spuneau că sînt nebunești.

De altfel, și el părea că mă prețuiește, aproape mă protejează.

Într-o zi fui chemat de urgență la cabinetul său.

– Dragul meu, mă întîmpină el, după ce dete afară pe toți din birou, am nevoie de un serviciu de mare încredere.

Și mă pofti pe scaun.

Rămăsei bineînțeles în picioare, într-o poziție încordată, de supremă așteptare devotată, cu ochii ațintiți asupra lentilelor excelenței-sale, mari cît ochelarii cailor de la dric și înfipte în niște hulube negre, groase ca pe deget.

– Îmi trebuie, reluă el foarte confidențial, un film grandios.

Mă îmbătoșai, cu capabilitate, într-o și mai strașnică așteptare.

– Un film, urmă el, gîndindu-se, un film cu... cocoși de munte.

M-am ținut bine să nu tresar și să-mi schimonosesc astfel poziția serioasă în care mă fixasem.

– Am absolută nevoie, adică țara, înțelegi, pentru legăturile politice internaționale, de o anume persoană din înalta diplomație mondială, care adoră vînătoarea de cocoși de munte.

Îndrăznii numai să zgîiesc și mai tare ochii...

– Filmul ce vei face la fața locului îmi va folosi, înțelegi, ca o nadă, să-l aduc la noi. Îl voi cîștiga sigur de partea noastră. Reușita însă atîrnă de dumneata.

Am pleoștit umerii, copleșit de imensa răspundere ce cădea asupra lor, și am făcut gestul celei mai depline convingeri.

– Înțelegi? repetă el insistent.

– Da, excelență, răspunsei ferm, căznindu-mă repede să-mi viu în fire și să-mi aduc aminte măcar ce sînt ăia cocoși de munte.

– Pleci imediat. Voi da toate ordinele trebuitoare.

Și sună pe șeful de cabinet, poruncindu-i să vorbească numaidecît la Ministerul de Interne, care să dea instrucții prefecților să-mi stea la dispoziție; cu directorul vînătorilor, să-mi asigure ajutorul trebuitor; cu directorul C.F.R., să-mi pună la îndemînă oricîte vagoane aș cere... Eram copleșit.

– Nu cruți nimic, ca să iasă cît mai bine, mă încurajă el.

– Dar pentru cheltuieli, excelență...

– Ah, da... sigur, trebuie bani. Treci pe la casieria președinției și ia cu chitanță. Cît îți trebuie?

– Nu pot ști, răspunsei încurcat, n-am făcut socotelile...

– Asta nu te împiedică să pleci cît mai urgent. Scoți în contul ordonanței, care va ieși mai tîrziu, cîteva mii de lei... Și dacă nu-ți ajung, telegrafiezi să ți se mai trimeată. Văzînd și făcînd...

Și însărcină pe șeful de cabinet să mă însoțească la casier, cu ordinul să-mi avanseze „un mic acont".

Apoi mă concedie, scuturîndu-mi cu putere mîna, care mi se înmuiase.

Dintre toți, directorul vînătoarei mă primi cel mai cu răceală.

– Te-ai încărcat, din prea mare ușurătate, cu o chestie din care nu știu cum ai să ieși.

– Ce era să fac?

– Trebuia să refuzi scurt. Unde să-ți găsesc eu cocoși de munte acum?

– Cum unde? făcui eu enervat. La munte, doar nu la șes!

– Dumneata nu știi că e sfîrșitul lui mai?

– Ba știu.

– Păi atunci, de unde naiba să ți-i mai scot?!

– Cocoșii ăștia migrează? întrebai eu cu nevinovăție...

Directorul mă privi stupid.

– Ce, nici atîta nu știi? Și vrei încă să-i filmezi?...

– Mă rog, urmai eu ținîndu-mi cumpătul, pleacă sau rămîn în țară?

– Cine, domnule?

– Cocoșii d-tale. Sînt ca sitarii, numai în pasaj, sau băștinași?

Întrebările astea mi-au adus pe cap o întreagă lecție despre „cel mai superb și dificil vînat al Carpaților", cum îi spunea directorul, care acum sfîrșise cu amorul – vînatul, nu directorul – ieșise adică din perioada de reproducere și se risipise prin tainițele codrilor.

– Nu-i nimic. Îl voi urmări și-l voi găsi, continuai eu să bravez. Dă-mi numai indicații unde sînt și cine mă poate ajuta să-i aflu...

După ce am trecut și pe la Ministerul de Interne, unde nu mi s-a făcut nici o greutate, am pornit.

Și astfel, din autoritate în autoritate, din prefectură în subprefectură, apoi dat din primărie în primărie, ca dintr-o mînă în alta, cu tren, cu căruță, călare, am ajuns în munte, călăuzit de trei vînători vestiți, însoțit de un ajutor al meu și slujit de șase pădurari cu brad la pălării. Bagajele și merindele se bălăngăneau în urmă, încărcate pe cîțiva căișori de munte. Tîram după mine două trepiede cu mașinăriile de filmat și un morman de cutii cu pelicule. Țineam cu orice preț să fiu la înălțimea misiunii ce mi se încredințase. Și nu-mi păsa că lumea muntelui se crucea de rostul calabalîcului meu.

Privind la bietele animale, care gîfîiau sub atîta fierărie, mă întrebam și eu ce-o să fac... Dar „văzînd și făcînd", îmi ziceam numaidecît, repetînd formula excelenței-sale.

Urcam o vale împîslită cu ceață, pe-o vreme buhoasă, fără pic de priveliște. La București lăsasem aproape vară. Aici apucam din nou de coadă iarna îndărătnică, ce se trăgea anevoie spre culmi. Mi-am arătat, se vede, în cuvinte prea mari nemulțumirea despre felul vrăjmaș în care mă primea muntele, că numaidecît un localnic mă puse la locul meu.

– Apoi și la noi a fost soare și frumos pînă mai ieri, și mă privi bănuitor, ca și cum mi-ar fi băgat vină că eu adusesem mizeria asta pe capul lor.

Am înghițit-o și m-am resemnat să urc tăcut, tîrîndu-mă în urma convoiului de munteni sprinteni.

Pe la jumătatea drumului ne-a apucat o întunecime deasă, un fel de pîclă, o beznă surdă, cîlțoasă și înecăcioasă, care ni se puse stavilă. A trebuit să ne oprim chiar în locul unde furăm prinși.

– Asta se cheamă „boaghie", îmi lămuri cu un fel de mîndrie de gazdă una din călăuze. Are și muntele apucăturile lui, ce să-i faci... căută el să mă mîngîie. Da' trece!...

Auzeam întîia oară cuvîntul ăsta, boaghe, care nu mă consola deloc, nu atît de întîrziere, cît de frigul aspru și umezeala putredă ce mă pătrundeau pînă dincolo de piele. Ceața oarbă, tăiată cu fuioare de aburi albi, amestecată cu burhai de ploaie, repede schimbată în măzăriche, ne încercui, nepătrunsă, din toate părțile. Nu se mai putea face un pas, nici înainte, nici înapoi, nici pe lături, unde pîndeau prăpăstiile. Am stat robii ei mai bine de două ceasuri, pînă și-a ridicat negurile spre alte piscuri. Cînd a început să se zărească ușor, ca prin sită, am pornit. Dar pierdusem cărarea și ne-am rătăcit... Intrasem cu nasul în niște chiațuri cu pereți ca de sticlă, înalți pînă la cer, sub care ne învîrteam capii. Noroc că a răsărit de nu știu unde un om al locului, care ne-a scos unul cîte unul, șuierîndu-ne ca pe oi. Abia îi ghiceam năluca, mișcîndu-se uriașă prin ceața amorțitoare, înaintea noastră.

Glasul lui ne-a călăuzit ca un clopot de turmă pînă am ieșit în drumul cel bun, apoi ne-a părăsit. După multe orbecăieli cu alunecări și căzături, cînd dus de subțiori, cînd luat aproape în cîrcă (mi-era teamă călare), am ajuns noaptea la o casă de vînătoare, într-un munte vestit pentru bogăția lui în cocoși, unde am picat frînt.

Aici vremea cumplită s-a ținut scai, cu viscoliri de zăpadă izbită în obloane de vînturile ce se învîrtejeau dintr-o sută de părți deodată. Barometrul sta neclintit la furtună. După cîteva zile de morfoleală, privind culmile din ce în ce mai burzuluite, vînătorii s-au grăbit să mă părăsească. Prea eram păgubos! Am rămas doar cu pădurarii, cu care izbutisem să mă înțeleg. Pricepuseră și ei că trebuie cu orice chip să trag în poză cocoșii, și mai ales să-i prind făcînd renumitele lor jocuri și orații de lumină. Dar tot mai zîmbeau, serioși, pe sub mustăți, arătînd la aparatele mele.

– Păi d-ta, cocoane, vrei să te apropii de ei cu fiarele astea?

Și-mi explicau greutățile ce întîmpină un vînător hîrșit, tot atît de dibaci și mlădios ca rîsul și vulpea, să se furișeze pînă la cea mai simțitoare și bănuitoare pasăre.

Îndată ce norii s-au mai răzbunat și ne-am putut mișca, am început operația.

Și iată-mă, cu noaptea în cap, dibuind orbenia pădurilor, cu bocancii smorcăind de apă și pantalonii leoarcă pînă dincolo de genunchi, pe urmele pădurarilor furișați printre trunchiuri, ascuțind urechile pentru vestitul cîntec al cocoșului sălbatec.

Așa alte cîteva zile în șir am tremurat somnoros, cutreierînd zadarnic pînă sus la zadă, în preajma poienilor, unde poposeam cu aparatele descărcate, puse ca niște tunuri în baterie. Un om rămînea acolo să muștruluiască bieții cai, nu cumva să clintească, gata să-i înhațe de bot și să-i înăbușe dacă ar fi avut chef să necheze. Încetul cu încetul, lumini vinete se prelingeau printre pletele brazilor și niște zori veștede se lăsau cu amărăciune peste noi. Ziua se scula mahmură,

zgîrcită de frig, și trebuia să ne întoarcem... Ceasul cocoșilor trecuse iar și ne uitam unii la alții, privindu-ne cu milă nasurile zemoase și ochii roșii de nesomn. Ce mai încoace și încolo! Fie din pricina vremii, care se ținea mereu îmbufnată, fie că le trecuse sorocul nuntelii, cocoșii nu se descopereau cu nici un chip.

Pînă la urmă, însoțitorii mei, trudiți și nemîncați, mai ales că fuseseră luați de rechiziție, se cerură acasă, unii la slujbă, alții la gospodării...

După ce îi cinstii cu bani, le dădui drumul, ca și ajutorului meu, un tînăr pirpiriu, podidit de tot guturaiul din lume și care nu mai sfîrșea cu strănuturile, pricină de spaimă să nu-mi sperie cocoșii.

Eu mă hotărîi, cu încăpățînare, să rămîi. Chiar singur. Nu se putea să trădez încrederea premierului.

Pădurarii, milostivi, mi-au lăsat un cal și m-au lepădat pe cealaltă latură a muntelui, la un tamazlîc de vite, în grija unor boari așezați pentru vărat acolo. Și în pragul unei dimineți murdare ca o leșie, m-am trezit părăsit, uitîndu-mă lung după fericiții care coborau grăbiți la cald, la mîncare și odihnă.

Tamazlîcul, aciuat sub o tarniță veche, cuprindea peste o sută de vaci, cu taurii de reproducție. Ziua vitele se risipeau în munte, după mîncare, sub privegherea văcarilor. Seara se adunau în ocolul cuprinzător, împrejmuit cu lăturoaie de mesteacăn, legate cu lați puternici. Păstorii odihneau în slonuri de bîrne, printre care bătea vîntul și unde te orbea fumul cu gust rășinos din vetrele fără hornuri, la care fierbeau ceaunurile cu mămăligă. Aveau cu ei și cîteva femei, unele de ajutor, altele venite cu vacile la taur.

Oamenii m-au primit cu uimire și bunăvoință. S-au minunat mult de *armele* mele, credeau că aparatele sînt un fel de mitraliere de vînătoare. Și la urmă s-au crucit și mai abitir cînd au aflat la ce-mi slujesc și mai ales cînd au auzit de porunca stăpînirii care mă aducea la ei... Cum ei n-aveau de meserie vînatul, s-au sfătuit îndelung ce să facă cu mine. Cocoși de munte, pe acolo, hotărît nu se găseau. Unul spunea că sălbăticiunile s-ar fi coborît mai jos, la bahne. Alții că s-ar fi tras sus, spre smidă. Mulți nici nu întîlniseră, oricît colindaseră coclaurii.

Într-o asemenea nedumerire, cel mai bătrîn, vătaful, își dete cu părerea să chem pe Berbecea, starostele tuturor vietăților pădurii. Tot stă el geaba. Ceilalți săriră cu gura, certîndu-l. Cum să-l aducă pe nemernicul ăla între ei! Și se iscă gîlceavă, la care se adăugară și muierile, toate ținînd partea necunoscutului, cu laude pentru priceperea și iscusința lui.

Astfel, prin piroteala ce mă cuprinsese, înțelesei că pe tărîmurile acelea văcuia unul căruia îi plăcea să trăiască slobod, fără să-i pese de legile și rînduielile obștii. Nu era însurat, dar la casa lui se oploșeau cîte trei-patru ibovnice deodată, care îl slujeau ca pe un pașă, cu credință și cu bună înțelegere între ele, pînă le gonea maică-sa și aducea altele. El nu muncea deloc. Femeile roboteau pentru el și-i umpleau bîrlogul cu belșug de vite și bunătăți.

– Toți îl huliți și-l pizmuiți, îi înfruntă bătrînul, dar unul nu îndrăzniți să vă legați de el. Și așa, femeile se întrec care de care să-i intre în voie. Nu vedeți? Urcă spre ocina lui din toate părțile, ca la Nedeia de pe Găina.

Văcarii tăceau, scuipînd cu dezgust în lături.

– Mai bine ai spune ca vacile la taurul nostru bălțat, cîrti un boar cărunt.

– Da, brava lui! urma să mormăie bătrînul. E mai înțelept decît noi, care ne punem capul sub pirostrii la biserică și facem zapis pe toată viața la primărie, cu o singură muiere, și aia rea. Ăsta om... Strunește zece deodată!...

– Nu le strunește, păcătosule, îl repezi nevastă-sa, o femeie cît o ursoaică, ridicînd drugul cu care făcăluia mămăliga. Trag la el că trăiesc bine, găsesc și ele o mîngîiere... Le ține cu din de toate, că are, slavă Domnului, berechet, nu ca tine...

Celelalte femei chicotiră, dîndu-și cu coatele.

În sfîrșit, sfatul moșului izbuti. Se căzu la învoială să se trimită după Berbecea, cu rugămintea să urce la tamazlîc unde un boier de la București îl poftește să-i fie călăuză în munte.

– Plătesc cît o cere, mă amestecai eu.

– Mă, să nu-i spui de vînătoare, nici să-i pomenești de bani, că nu vine, rîndui bătrînul, hotărînd plecarea ștafetei, un băiețandru cam găgăuță, cu o gușă cît căpățîna bîtei în care se sprijinea.

M-am trîntit, zgribulit, pe un maldăr de cetină. Prin aromeala neliniștită a așteptării auzeam hăielile boarilor, clinchetele clopotelor de acioaie de la gîtul vitelor din ce în ce mai depărtate, cîntecul, ca un bocet, al femeilor.

Pe la prînz, gîfîitul se întoarse cu răspuns că „nenea Berbecea nu vrea să vie, zice că are treabă"...

– Mă, te-o fi pus naiba să-i spui Berbecea! îl luă de scurt baciul.

– Îhî, făcu el nevinovat, dînd semn cu măciuca precum că așa îi spusese.

– Bată-te pîrdalnicul, păi tu nu știi că se mînie?! Și, întorcîndu-se spre mine: Asta-i o poreclă cu care l-au petecit oamenii. Se face foc cînd o aude.

– Berbecea? N-are dreptate. E un nume foarte frumos, mă indignai eu, sîcîit acum după atîtea piedici și necazuri de bîzdîcurile onomastice ale unui păduret.

– Păi vezi, că pe numele lui bun îl cheamă Bujor. Și, zîmbind cu înțeles, bătrînul adause, căutînd spre tovarășii care îi întorceau spatele: oamenii îi zic așa fiindcă le berbecește muierile. Ia, niște proști!

N-am priceput mare lucru din vorba lui. Am cules atît, că băiatul făcuse o boacănă, pe care eu nu trebuia să o repet.

Văcarii începeau acum să se risipească după treburi, nepăsători de întîmplarea mea. Rămăsei dintr-o dată atît de singur și năpăstuit, neștiind încotro să apuc, că o femeie din cislă sări miloasă:

– Lasă, domnule, că te duc eu...

– Bine faci, Ileano. Caută tu de-l îndulcește pe Berbecea, o îndemnă, luînd-o nițel peste picior, bătrînul.

Dar femeia nu se sinchisi. Își isprăvise treaba. Dăduse în seama cirezarilor vacile urcate la vărat și acum se întorcea acasă.

Am lăsat zălog la tîrla tamazlîcului – ca la o bază de operații – calul și tot tarhatul cu aparatele și am purces numaidecît cu femeia, o vădană isteață și guralivă, de la care, coborînd plaiurile, am aflat multe despre așezările din munte, despre ciobani și mai ales despre Bujor, cu care era din același sat.

Bujor, povestea ea, trăiește liniștit în gospodăria lui, fără să atîrne de cineva. Numai cît de maică-sa ascultă. Toată lumea cinstită îl îndrăgește și i se supune de bunăvoie, vitele, ca și albinele, fiarele, ca și femeile. Fiindcă el nu aduce nici o vătămare nimănui.

După moartea năprasnică a lui taică-su, maică-sa îl hărăzise călugăriei și-l închinase, de copil, unui schit. Dar cum călugării îl țineau slugă la grajduri, l-a scos și l-a adus acasă, pe care ea, ca să nu-și calce cuvîntul dat lui Dumnezeu, a prefăcut-o într-un soi de schit. De aceea își găseau aici liman bietele femei, pentru care lumea scosese ponoase lui Bujor. Neveste oropsite de bărbați, bătrîne sărace și fără nici un sprijin, muieri rămase de izbeliște urcau pentru orice nevoie la Bujoreanca. Aici erau ajutorate, sfătuite, îmbunate. Cele care nu mai aveau unde se-întoarce erau găzduite în una din chiliile casei, pînă își găseau un căpătîi. Astfel că se aflau totdeauna trei-patru suflete în ocina Bujorenilor, care, în loc să sărăcească din pricina gurilor de adaos, dimpotrivă, sporea.

Ascultam ca la un basm. Și nu cercam nici măcar să-mi închipui cele ce auzeam. Lăsam să-mi zbîrnîie vorbele femeii pe la urechi, călcînd pe urmele ei ponorul cu repezișuri lunecoase. Ea se oprea ici-colo să rupă o creangă, ca s-o ajung din urmă. Cîteodată îndruga un cîntec scurt. Din toată ființa ei mărginită de sărăcie, ciuntită de văduvie, hărțuită de necazuri, țîșnea seva nebiruită a vieții, care parcă începu să mă învioreze și pe mine. De unde pășeam cu capul în pămînt, am prins a privi în sus și în lături. Coborîsem din norii și negurile ce rămîneau posomorîte înapoi... Călcam acum plaiuri limpezi și tăpșane mîngîioase, cu iarbă mijind a lumină. Turla cerului de ceață se spărgea ici-colo în ochiuri de majolică albastră... Intram în altă lume. Către seară am tulit într-o rarişte de fagi și, după ce am sărit un pîrleaz, ne-am lăsat într-o livadă împrejmuită. Nu-mi venea să cred ochilor. Zările serii sticleau printre trunchiuri albe, spoite cu var, de meri și peri cu frunzișurile rotunde. O cărare dulce cotea spre un umăr de deal, în luminișul căruia se adăposteau acareturile Bujorenilor.

Uimirea mea se schimbă aproape în zăpăceală. După atîtea zile de pîclă și ploi, de zăcere pe jos prin coșare, de umblet prin zloată și frig, ieșisem pe cellalt tărîm? Ne-am oprit la marginea curții. Ne simțiseră cîinii.

S-a ivit numaidecît o bătrînă arătoasă, în cucernic port muntenesc, și a întrebat cine sîntem. Ileana s-a repezit și i-a sărutat, smerită, mîna. Gazda s-a aplecat și i-a atins cu buzele fruntea.

Basmul cu Sfînta Vineri de pe tărîmul celălalt prindea să se înfiripe. După ce femeile au vorbit ceva, am fost poftit sus, în casa plină cu tronuri și lăzi acoperite cu teancuri de scoarțe și borangicuri, și bătrîna a trimis după fecioru-su.

Cînd s-a deschis ușa, ca printr-o minune au pătruns pieziș razele soarelui, pe care nu-l mai văzusem de săptămîni, și cu ele odată a intrat Bujor, dezvăluit de lumină. Am avut cîteva clipe o impresie de extraordinar, care m-a copleșit. S-ar putea explica prin ușoara exaltare ce-mi dase febra oboselii și a nemîncării. Mă simțeam aprins la obraz și mă scuturau fiori. Dar nici azi explicația asta nu mi-e de ajuns.

A fost ceva așa de neașteptat, că am căscat ochii mari și am înțepenit. Regizorul din mine rămăsese buimăcit. Niciodată n-aș fi visat o mai fericită realizare cinematografică pentru intrarea unui personaj extraordinar într-un film feeric, ca ivirea tînărului. Pășea spre noi un erou solar, un fecior chipeș, înalt și mlădios, cu părul inele curgîndu-i pe spate, cu brațe lungi în mînecile ieșind albe de sub minteanul aninat pe umeri. Mijlocul subțire, încins de chimirul înstelat cu ținte strălucite, sublinia și mai mult statura lui, desăvîrșit cumpănită între voinicie și frumusețe. Uitasem întîmplările mele. Așteptam să înceapă un basm și, ca într-o aiurare, mi se părea că trebuie să-l turnez. Căutam cu ochii aparatele.

– Dumnealui este jupînul despre care ți-a trimis baciul vorbă, mă înfățișă femeia, trăgîndu-se apoi sfioasă în umbră.

Flăcăul îmi ură bun venit și mă întrebă întîi de sănătate. Nu se arăta prea bună...

Spusei că sînt trudit și m-a prins răceala. S-a grăbit să-mi ofere ospitalitate și să mă găzduiască noaptea la el. Despre celelalte aveam să vorbim a doua zi.

Cîteva ceșcuțe cu rachiu de cireșe sălbatice, o halcă de mămăligă fierbinte cu brînză și cîteva ouă fierte mă puseră din nou pe țîțîni. N-a mai fost nevoie de buruienile bătrînei, care au rămas neatinse.

A doua zi Bujor era poate mai chipeș și mai voinic decît muntenii ce întîlnisem pînă atunci, însă tot om, ca noi ceilalți. Avea chipul alb-rumen, prelung și tăiat în fiecare obraz de cîte o gropiță, preschimbate la zîmbet în cîte o ușoară cută, ce-i scotea și mai mult pe laturile feței puternicul cadru de mușchi al fălcilor. Ochii mari negri-verzi, tăiați ca niște matostate sub sprîncenele încondeiate pe sus, gura mică apărată de o mustață neagră și subțire, bărbia cărnoasă, modelată cu migală în jurul adîncăturii pusă ca un miez în alcătuirea ei, toate vorbeau de o bărbăție și de o virtute neobișnuite. Dar mai presus de orice, din făptura lui se deslușea bunătate. Nu o bunătate moale, blajină, de rînd, ci o bunătate tare, aș zice de oțel. Am ieșit în curte. Și-a mîngîiat cîinii. Și-a alintat vitele pornite la pășune. A stăruit să se scoată de pe boturile viteilor botnițele țintuite în cuie, care-i

împiedicau să sugă între mulsuri, și pe urmă ne-am tras în stupina plină de zumzet, unde se scuturau de flori niște pomi întîrziați.

– Apoi eu te cunosc pe dumneata, începu el.

– De unde? mă mirai.

– Din munte. De sub țurloaiele ielelor.

Nu pricepeam.

– Unde vă rătăciserăți acum o săptămînă. Eu v-am scos și v-am călăuzit.

M-am bucurat că nu-i eram străin de tot.

A priceput îndată ce vreau și s-a bucurat mult că nu vînez cu armele, ci numai cu uneltele de prins poze. El nu ucide fiare și nu suferea nici pe alții să le hăituiască.

Învoiala s-a făcut ușor. Bujor se lega să bată cu mine muntele în căutarea cocoșilor, deși era prea tîrziu. Încăierările pentru împerechere trecuseră și găinile căzuseră la clocit. Dar ca să nu mă descurajeze cu desăvîrșire, nădăjduia că poate voi avea norocul să prind vreo bătălie întîrziată. Uneori cocoșii tineri și cei slăbănogi, alungați de rivalii puternici, se trag la ascunzișuri. Mai tîrziu ies de strigă și ei găinile neîmperecheate, care, dornice de aventuri, aleargă la chemările lor aprinse. Aici mi-am arătat spaima ca vremea rea să nu ne prindă iar și să ne împiedice. El, privind muntele, acum limpede și senin ca un copil, m-a încredințat să n-am nici o grijă: cît voi umbla cu el, timpul are să se ție frumos. Și n-are cu nici un chip să se schimbe. M-a impresionat legămîntul ăsta al lui... Și curios: nu m-am îndoit o clipă. Fără să mă întreb dacă prorocirea asta o făcea întemeiat pe misterioasa meteorologie a fiarelor și a oamenilor din nemijlocită atingere cu firea. Sau dacă se lega să săvîrșească chiar el, cu meșteșugurile lui, minunea pe care mi-o întindea cu simplitatea și siguranța cu care mi-ar fi făgăduit un pahar cu apa pe care o știa aflătoare sigur în fîntîna din grădină.

Nu s-a împotrivit să car cu mine aparatul cel mare, lăsat la tamazlîc, deși nu vedea cum o să mă apropii cu el de sălbăticiuni. Pentru asta m-a sfătuit să tocmesc argată, pentru tot timpul cît o să colindăm muntele, pe femeia care mă adusese. Ea să poarte calabalîcul și să ne aștepte seara la locurile de întîlnire. Să stea adică în preajma noastră, gata pentru orice ajutor.

Ileana a primit și a plecat chiuind de bucurie, cu o desagă doldora de merinde, cîteva plocade mițoase și sarica în spinare. Bujor i-a dat îndrumări să treacă întîi pe la tamazlîc, să ia calul meu cu aparatul și seara să ne adaste, cu o vatră de jar, la stîna unde ne-am dat întîlnire pentru popas. Noi am plecat mai tîrziu, cu ranițele ghiftuite de bunătăți. Spre uimirea mea, amestecată cu părere de rău, flăcăul n-a luat cu el nici o armă. Și-a petrecut numai la brîu o teacă cu trei cuțite în ea și a luat în mînă baltagul... Eu n-aveam nici măcar revolver. Dar n-am zis nimic...

Bujor a pipăit cu plăcere mantaua mea de piele căptușită cu blană și botforii ziși impermeabili, cu copite groase de cauciuc. Și-am plecat. După ce am urcat

clina și am ieșit deasupra dealului, unde am lăsat spînzurat sub noi pe șapte văi cătunul, am pătruns întîi sub poale de codru domesticit, pus la rînduială de mîna omului, de-a lungul căruia am urcat oblîncuri de plaiuri înverzite. Trebuia să ieșim sus pe coamă, ca să trecem peste șaua muntelui, de cealaltă parte, pe fața de către miazăzi, unde bătea soarele și unde se trag cocoșii cu haremurile lor, după semințe, muguri și gîngănii timpurii.

Ca printr-o vrajă, vremea se îndulcise. Iarna, care mă prigonise pîn-atunci, pieri lepădînd pe funduri de văgăuni zdrențele-i albe. Numai în cîteva ceasuri am și intrat într-o nouă primăvară. Anul acela a rămas pentru mine de pomină: an cu două primăveri. Călăuzit de Bujor, ziua colindam temeiurile codrilor cu luminișuri aurite, căutînd să stîrnim sălbăticiunile, ca să ne însemnăm culcușurile și bataliștile lor. Seara, Ileana, sosită pe alte cărări, ne întîmpina la o așezare mai dinainte hotărîtă. Pînă veneam noi, ea bătea cîțiva pari, tăia maldăre de crengi pletoase și ne înjgheba o colibă în fața căreia pîlpîia focul. Tarhatul era gata descărcat, plocadele întinse, mămăliga fiartă. Popasul era ales înadins așa ca să putem ajunge curînd la o poieniță mărginită de molizi sau de mesteceni, unde se strîng în murgul zorilor la zbenguială cocoșii. De cu seară făceam o recunoaștere și duceam acolo, așezînd cu mare grijă, aparatele pe tripied, gata să turnăm. Flăcăul dădea din cap, dar mă lăsa să fac. Ne culcam devreme, îmbrăcați, ca să ne sculăm gata în temeiurile nopții și să ne strecurăm la pînditoare. Smulsesem lui Bujor, necontenit tăcut, cîteva lămuriri. Cum se abate cocoșul pe o creangă, cu fîlfîitul lui greoi. Cum cîntă sau mai mult bolborosește strigătul lui modulat în trei stări, adică în trei feluri, tăiate de scurte opriri, ca de niște înecuri în gît cu sughițuri, cînd te poți apropia nesimțit de sălbăticiunea pentru cîteva clipe surdă și oarbă.

Știam din citite provocările între bărbați și pugilatul care urmează în fața galeriei de găinuși rînduite ca la o priveliște. N-am avut însă parte să văz și să prinz spectacolul. Cocoșii se domoliseră și-și vedeau numai de mîncare, risipiți prin tainițele pădurilor. Stîrneam ici-colo cîte o găinușă, speriam o ciută cu puiul împleticit între picioarele ei, atîrnat de uger. Descopeream grămăjoare de oase, cu coarne de țapi printre ele, rămășițe din ospețele iernatice ale lupilor.

După alte cîteva zile de zadarnică învîrteală, de pe o față pe alta a munților, m-am hotărît să renunț la misiunea de încredere și să mă întorc acasă.

Aici cineva dintre ascultători scăpă un căscat... Povestitorul se opri și ne privi încurcat.

– Mi se pare că v-am ostenit degeaba cu orbecăielile mele după fabuloșii cocoși. Nu v-am spus nimic de seamă.

– Ba foarte pitorești zugrăviri ale muntelui, îl mîngîiarăm.

– Lasă, știu eu, istorioara mea e ca o oală smălțuită pe dinafară, dar goală. Nimic înlăuntru, nici o bucățică...

– După întîlnirea cu eroul tău, e drept, ne așteptam măcar la cîteva isprăvi miraculoase.

– Dar încă eu?! După debutul senzațional cu care Bujor intrase în aventura mea, credeam că muntele are să mi se aștearnă cu toate minunile lui la picioare. Căprioarele au să ne iasă înainte să-și spună păsurile, urșii au să ni se ploconească și să ne lingă mîinile, iar cocoșii să se ție droaie după noi, ca guzganii după solomonarul cu cimpoiul fermecat.

Și ați văzut: nimic din toate astea. Magia lui Bujor se mărginea doar să ție deasupra mea, pe cer, toată ziua soare și toată noaptea stele. Și să încropească văzduhul cu atît cît să nu tremur de frig.

Dar și asta era foarte mult după infernul prin care trecusem. Și-i eram recunoscător, deși omul se păstra într-o rezervă neclintită. Nu era morocănos... Dar tăcea... Tăcea ca muntele, ca arborii, ca fiarele, care nu-și dau glas tainelor decît la timpuri sorocite.

Îl ispiteam mereu despre viața secretă a codrului, despre traiul adînc al vietăților, peste care, după spusa lumii, stăpînea ca un sălbatec împărat. El răspundea scurt. Cîteva vorbe neînsemnate. Cînd îl încolțeam, se făcea că-și leagă nojițele și rămînea în urmă. La vremea popasurilor avea obicei să piară. Se întorcea după un ceas lipsă cu chipul strălucind de o liniște și o bucurie de dincolo de lume. Ileana spunea că atunci înadins se sihăstrește de noi, ca să se închine. Ar fi avînd ici și colo copacii lui bătrîni, peșterile sfinte care-i slujesc de biserică... Atunci s-ar fi întîlnind și cu anume fiare, care-i aduc ștafete, un fel de vătăjei și ipistați ai codrului...

Bujor, cu toată îndărătnicia lui față de mine, urma să-și ție făgăduiala: soare și căldură... Ba începu să-mi scoată din pămînt și flori pe care mi le culegea mănunchiuri femeia, mai puțin sfioasă cu mine. Înaintea lui Bujor însă se smerea ca înaintea unui sfînt și-l slujea acoperindu-și bărbia și mai ales gura cu un colț al basmalei trase peste obraz. Chip să nu-l atingă răsuflarea ei de păcătoasă... Sau știu de ce?

Într-o zi, în lipsa lui Bujor, se vede ostenită și ea de atîta alergătură, femeia îndrăzni să mă învețe:

– De ce nu-l rogi dumneata să-ți prinză, cum știe el, niște cocoși? Să scăpăm odată de aici...

– Apoi poate? făcui eu.

– Poate, cum nu? Ține acasă în cușcă sumedenie.

– Acasă? N-am văzut. De ce nu mi i-ai arătat?

– Le dase drumul. Că nu-i ține decît iarna.

– Or fi cocoși de la găinile maică-si, glumii.

– Da' de unde!? Sînt chiar de-i sălbatici. Cu mîndrețe de douăsprezece pene în coadă. Dar nu vrea el acum.

– Nu vrea?

– Nu... Îi cruță. Nu crește în grajd și pui de ciută pînă îi face mărișori?

– Îi prinde în cursă? întrebai.

– Cursă? Bujor? Aș... Culege și oploșește tot soiul de sălbăticiuni lepădate prin codru, pînă le întremează. Pe urmă le lasă slobode.

– Zi, alcătuie și el un fel de schit cu fiare neputincioase, ca maică-sa cu femei prăpădite, îmi dădui eu cu părerea.

– Bine zici, chiar schit, se bucură femeia de vorba mea.

Multă vreme n-a scăpat de un ursuleț, găzduit cîteva luni... Dihania se spurcase la hrană bună și la dragoste omenească. Da cîte o raită prin bungeturi. Cînd i se ura pe acolo, se-ntorcea iar la bîrlogul lui Bujor. Îl cunoșteau cîinii, care nu-l mai lătrau. Parcă era fermecat.

– Și acum nu mai vine?

– Nu... Pesemne că s-a împerecheat, și-a făcut casa lui și nu-l mai lasă nevasta.

– A cui?

– Nevasta ursului...

Femeia spunea toate astea despre fiare cu firescul și încredințarea cu care ar fi vorbit despre niște oameni ai ei din sat, vecini gard în gard...

– E hărăzit, își încheie vorba.

Cum s-a arătat Bujor, i-am cerut să-mi prinză și mie niște cocoși, așa cum își agonisește, cînd vrea, pentru el...

– Am aflat eu despre farmecile și puterile d-tale, cercai să-l lingușesc și să-i atît ambiția și vanitatea.

Bujor, ca de obicei, tăcea.

Îi scosei atunci ochii cu urșii și căprioarele cu care-mi împuiase capul Ileana. Omul se uită o clipă mustrător la ea.

– Nu e nici o vrajă, domnule.

– Nu e vrajă? mă oțărîi. Cum se face că noi bătătorim muntele de aproape trei săptămîni, fără să zărim picior de cocoș, cînd dumneata îi strîngi cu cîrdul în cuști? Ai putea să-mi spui?

– Foarte ușor. Iarna, cînd zăpada năpădește peste ei cît clăile, cocoșii rîcîie în nămeți, ca sobolii, găuri lungi în fundul cărora se ghemuiesc, așteptînd să treacă viscolele... Mulți mor acolo de foame și frig, ori îi mănîncă vulpile și rîșii, care știu să scormonească.

Cînd găsesc asemenea ascunzișuri, bag mîna adînc și-i scot, bieții de ei, amorțiți. Îi aduc atunci acasă, unde-i opresc pînă dă moina... Mai mult nu, că n-am ce face cu ei.

– Dar căprioarele? strigai nemulțumit.

– Căprioarele? Săracele! Pui răzleți de mamele lor gonite de lupi, căpriori mursicați, ciute betege și lihnite de foame! Fiarele trag la tine singure, ca la o

scăpare. E de ajuns să le fluturi un smoc de fîn proaspăt. Le domesticesc necazurile și asprimile vremii.

Ochii lui Bujor se înmuiaseră și limba se dezlegase la amintirea dramelor pădurii.

– Cînd nu le poți purta în brațe ori nu se mai țin pe picioare, urmă el vorbind ca despre altcineva, le pui pe-o năsălie cu tălpici de brad și le tîrăști pîn-acasă. Nu se clintesc! Cînd le ridici, își lasă botul rece în palma ta.

Și Bujor tăcu iar, mîngîindu-și căciula scoasă ca pe o berbecuță sălbatică. Îl ascultam nedumerit, și din mintea mea se risipea iar ca un miraj mitul țesut în jurul lui.

În sfîrșit, hotărîsem plecarea...

În ultima noapte Bujor a făcut o supremă încercare. Am urcat sus, la pădurea de smidă. Alesesem pentru pîndă o poieniță cu lăstar plăpînd de mesteacăn, în mijlocul căreia mai stăruia un molid bătrîn și rămuros. Mai înainte de a se simți zorile, ne-am strecurat prin beznele pădurii pînă acolo. Eu am rămas în margine, la aparate. Bujor s-a tîrît ca un șarpe pînă la trunchiul copacului, în care s-a topit făcîndu-se una cu el. Nu-l mai puteam deosebi, oricît îmi țineam ochii căscați în partea unde pierise. Și, deodată, din inima tăcerilor crunte, a început să răsune cîntecul magic al cocoșului de munte. Pădurea l-a primit cu uimire și l-a trimis pînă departe în întunecimile ei adormite.

A doua, a treia oară, cîntecul și-a repetat vraja după tot șartul, cu sughițuri, bolboroseli, opreli și la urmă cu ascuțit de lamă de coasă pe-o cute. Apoi s-a oprit.

Și iată, un fîlfîit de umbre izbucni din lăstăriș și se lăsă pe o creangă a copacului. Nu se vedea încă. Se năzărea mai mult. O pată neagră, mișcătoare se clătina pe zarea dintre două ramuri. Stafia pasării măiestre? Îmi înghețase și inima, și răsuflarea.

Totul înlemnise în preajma mea într-o crîncenă așteptare.

După cîteva clipe umbra se umflă, se lungi parcă, și slobozi la rîndul ei cîntecul. O dată, de două ori, de trei ori, își ascuți gîtlejul ca o coasă dată pe piatră, și niște aripi nevăzute plesniră bătăioase... Dar încă nu puteam lua poze. Ar fi trebuit să aprind magneziul sau un puternic bec electric, și la asta nu mă gîndisem. Credeam că spectacolul are să se prelungească pînă la lumina zilei. Cîntecul bătăios mai sună încă de cîteva ori. Fără răspuns.

Deasupra, stelele începeau să tremure, gata parcă să se scuture, și un paienjeniș cenușiu să se anine în bagdadia vîrfurilor de cetină. Lumina mocnea încă în coaja nopții, gata să crape.

N-am mai putut răbda. Am făcut o mișcare nesăbuită. Fantoma păsării s-a dezlipit cu zgomot surd, a trecut cu fîșîit lung peste mine și s-a stins departe în orbenia codrului.

Eram atît de ațintit în urmărirea ei, că Bujor, ieșit din trunchiul copacului, m-a speriat.

M-am supărat foc că-mi tăinuise pînă atunci meșteșugul lui de a imita cîntecul cocoșului. L-am întrebat de ce? Nu mi-a dat nici un răspuns. M-am întors, buzat, la șatră. Am crezut atunci spusele oamenilor și cele ale Ilenii, că Bujor știe multe din minunile codrului și ale suflării lui, dar le ține, jurat, sub lacăte și peceți. Nu le putea destăinui mie, unui venetic.

Zorile se deșteptau grăbite. Iițe albe și aurii se țeseau printre ramuri, pretutindeni.

Am ridicat mofluz tabăra și am plecat peste șaua muntelui, înapoi, la tamazlîc, unde lăsasem o parte din bagaje. Acolo trebuia să mă despart de Bujor.

Cînd am ieșit sus pe piscul chel, zorile se umflau albe, de jur împrejurul buzelor cerului, ca o spumă clocotită de lapte gata să dea în foc.

Am sosit înainte de prînzul mic. Vitele pășteau singure, răsfirate pe oblîncul muntelui, pînă în codru, în paza unei acvile ce se rotea în azurul de deasupra lor. Ciobanii se strînseseră, cu mic, cu mare, jos, în găvanul tamazlîcului, în așteptarea mămăligilor.

Ca să nu plec cu peliculele goale la București, m-am hotărît repede, pînă se gătește masa, să înjghebez un film cu boarii, coșarele așezării și priveliștea muntelui înflorit cu cirezile de vite, destul de pitoresc în cadrul solemn de piscuri alpine.

Tocmai hăisem ciobanii de pretutindeni în oborul stînei și-i rînduisem trîmbă, rezemați în bîtele lustruite. Bujor, răznit de toți, se trăsese la o parte, cît mai nebăgat în seamă. Nu primise să fie filmat și aștepta doar clipa să ne despărțim. Scos din codrul lui, părea acum un om de rînd, neînsemnat, banal. Îl întreceau în glume și cîntece ciobanii grămădiți în jurul meu, niște găligani zdraveni și spătoși, care din cînd în cînd se mai uitau, dar de departe, chiorîș la el. Eu îl uitasem... Bujor, cu tăcerea și modestia lui obișnuită, se micșora, se ștergea... Cînd un ropot înăbușit, ca de călăreț, depărtat, ni se zvoni în auz... Privirăm peste zaplazuri, spre înălțimi. Vitele pe ponoare se opriseră scurt din păscut și ridicaseră, ațintite, capetele. Și, deodată, de după un sfîrc de pădure, se povîrni pe clină, la vale, un muget înfricoșător. Venea în goană turbată, cu coada bîzoi și coarnele fluturate, duduind sub ea pămîntul, o vită, repezită țintă spre noi. Văcarii se desfăcură, îngrijați...

– Strechea... făcu unul.

– Nu se poate streche la ceasul ăsta, băgă altul de seamă. Este altceva...

Vita într-adevăr se rostogolea ca o stîncă năprasnică, trecînd prin șirul celorlalte, care se adunau mînioase, cu coarnele boldite în pămînt, pufnind pe nări și gata să se înșire și ele după ea. Răcnetele și mugetele umpleau cazanul văii. Taurii mugeau ca la junghiere.

Deodată, un boar urcat pe-o buturugă strigă: „Ursul". Toți se strînseră în fugă pe marginile oborului, la gurile coșarelor. Vita ajunse la cîteva zeci de stînjeni. Se vedea bine, era o vacă voinică, albă, fugind înspăimîntată de moarte și căutînd scăpare la ciobani.

– Ursul! răcni alt cioban.

Mă uitam să văd fiara gonind-o din urmă și stam încă în mijlocul bătăturii, cînd pe poarta ocolului, dată în lături, zbucni sub ochii noștri o arătare monstruoasă... Bujor, răsărit ca din pămînt lîngă mine, abia avu timp să mă tragă, îmbrîncindu-mă sub coșar.

La început nu-mi dădeam seama. Alergau amestecate la un loc două dihănii. Cînd trecu ca fulgerul pe dinaintea mea, mă desluşii. Vaca ducea, înfipt în spatele ei, un urs uriaș. Cu ghearele labelor de dinainte, el prinsese grumazul, pe care-și plecase capul, cercînd mereu să-i muște gîtul. Dar capul ursului, amețit de goană și zvîrcolirile victimei, nu se putea fixa. Vaca, de o voinicie extraordinară, își scutura cerbicea încordată cu mușchi ca fierul și-i arunca mereu capul mătăhalei înapoi.

Slăbiciunea fiarei se mai trăgea și din altceva. Ursul sărise asupra vitei ca un călăreț. Nu izbutea însă să se salte și să o încalece și cu labele de dinapoi, ca să se lungească apoi întreg deasupra ei. Rămăsese astfel spînzurat, cu șalele atîrnînd slobode, smucit cînd într-o parte, cînd într-alta de opintirile vacii, care zvîrlea cît putea din picioarele de dindărăt, gata să se dea peste cap.

Totuși dihania se ținea bine în labele de dinainte, cu care încolăcise grumazul prăzii.

De toate astea ne-am dat seama pe urmă. Atunci nu se putea vedea decît o goană monstruoasă, din care ieșeau mugete și răcnete furioase. Vaca făcuse un ocol în fața ochilor noștri, ca la o cursă de tauri, și-l începea pe al doilea. Nimeni nu îndrăznea să se clintească. Ciobanii încremeniseră pe de lături și așteptau ca vita, venită după ajutor, să iasă iar pe poartă și să se ducă pe coclauri cu călărețul ei sălbatec în spinare.

În ramătul groaznic, o femeie țipă și începu să-și smulgă părul. Își cunoscuse vaca și porni a o boci, strigînd-o pe nume.

Atunci, deodată, Bujor țîșni de lîngă mine, făcu cîțiva pași înainte și închise repede poarta. La timp. Ca un torent furios, cirezile de vite năboiau furioase, cu coarnele întinse, să șarjeze ursul. Dacă năboiau peste noi, ne făceau praf cu coșare cu tot. Oprit la poarta închisă, șivoiul lor se desfăcu în două, ne ocoli pe lîngă zaplazuri și se scurse pe dinafară, duduind spre fundul văilor.

Vaca făcea acum al treilea ocol. Bujor o pîndea cu un par gros în mîini. Cînd sosi în dreptul lui, sări fulgeratic înainte și-i aruncă drugul între picioare. Vita se împiedică și, poticnindu-se, căzu, tîrîndu-se în genunchi încă vreo cîțiva pași. Apoi lăsă botul în pămînt și rămase neclintită.

Bujor se trase doi pași la o parte și stete rezemat în baltag, așteptînd.

Vita urma să nu se miște. Sufla numai greu pe nările sîngerate praful pămîntului unde își plecase capul.

Ursul se dezmeticise. Își trase ghearele din grumazul ei și se ridică în două picioare. Era mai înalt ca un stat de om. Privi mai întîi în toate părțile, parcă s-ar

fi gîndit să fugă. Dar își luă seama și, văzîndu-l pe Bujor, se năpusti cu furie asupra lui. Omul se dete un alt pas înapoi. Deodată, crescut pe vîrful picioarelor, ridică numai baltagul cu amîndouă mîinile, ca fulgerul, și cu un icnet adînc lovi fiara drept în creștet. O trosnitură, și ursul se pleoști, lăsîndu-se pe vine, cu labele întinse spre vrăjmaș, stînd așa atîrnat de baltagul înfipt în scăfîrlie, ca un trunchi de toporul ce l-a doborît.

Oamenii urmau să se ție tot deoparte și priveau înlemniți. Bujor, smucind toporișca din țeasta dihaniei, îi strigă să-l ajute.

Săriră toți și lungiră alături de vacă fiara. Era o ursoaică enormă, cu blana galbenă ca mierea.

– O s-o aștepte mult și bine puii, o căină baciul pipăind-o.

– Are pui mici? întrebai eu.

– Are...

– De unde știi?

– Se cunoaște după sfîrcul țîțelor supte din proaspăt. Vîna și ea pentru hrana alor ei...

Mă uitai adînc în ochii lui Bujor, care sta posomorît... El desluși mîhnirea din privirea mea.

– Dacă nu năvălea la mine, nu o ucideam, răspunse el tare gîndurilor mele. O lăsam să sară zaplazul și să se ducă în pace.

– De ce n-ai fugit la adăpost lîngă noi?

– S-ar fi luat după mine și mă prindea din spate. Sau, și mai rău, sărea la altul... Și-apoi asta ce vină avea?

Și-mi arătă vaca trîntită, a cărei carne se zbătea ici-colo, în hartanele mursicate de colții și ghearele fiarei, cu femeia plîngînd îngenuncheată asupra ei.

Și, plecîndu-se, șterse de sînge baltagul pe blana ursoaicei, pe care mi-o dărui. Am primit-o, nemîngîiat că, deși cu întreg arsenalul cineastic la îndemînă și în cea mai frumoasă lumină a zilei, am scăpat prilejul să turnez filmul capital al carierii mele, o vînătoare originală în Carpați. În loc de cocoși, să fi adus plocon premierului urși.

La despărțire, am scos ceasornicul și l-am întins lui Bujor. El mi-a zîmbit și mi-a arătat soarele, înapoindu-mi darul... Mi-am dat seama că avea dreptate să-l refuze. Tot timpul cît umblasem împreună nu avusesem nici o clipă nevoie să mă folosesc de el... Rînduiala vremii se făcea după alte semne și învoieli. Și ceasornicul se oprise, uitat în tainița buzunarului.

Cînd am sosit în sfîrșit la București, guvernul căzuse de mult. Fostul premier, protectorul meu, se afla în străinătate. Am alergat la minister. Fusesem dat afară pentru părăsirea nemotivată de serviciu și înlocuit cu cel mai înverșunat rival. Pe deasupra mi se imputa materialul ridicat fără forme și mi se cerea să restitui suma luată acont fără ordonanță justificativă. Am plătit tot, mi-am scuturat

papucii, am părăsit cinematografia și am intrat în petrol. Pentru asta mă găsesc, dragii mei, între voi, își sfîrși spovedania inginerul Petcu, de la *Esența românească,* întinzînd a zecea oară paharul să i-l umplem.

Am uitat să vă spun, se-ntoarse el la poveste, după ce-l sorbi, că din chiar ceasul despărțirii de Bujor, vremea s-a încruntat grozav. S-a pornit un vifor cumplit, cu zăpadă schimbată întîi în lapoviță, apoi în ploaie, încît am ajuns în sat, unde m-a însoțit cu calul Ileana, degerat și murat pînă la piele.

– Știi ce? îmi spuse ea pe drum. Se răzbună cerul și-și varsă dintr-o dată toate zăpezile și ploile pe care i le legase și de la care-l oprise pîn-atunci Bujor.

Și nu mi-a fost deloc greu s-o cred.

septembrie 1948